

Ministerstvo dopravy

Obsah a specifika přípravy a realizace regulačních opatření v působnosti Ministerstva dopravy v systému hospodářských opatření pro krizové stavy

**Ing. Pavel Kratochvíl
zástupce ředitele Odboru bezpečnostního
a vedoucí oddělení krizového řízení**

Obsah:

- Úvod
- Legislativní rámec
- Účel regulačních opatření v dopravě
- Provedení analýzy krizové situace
- Činnost Ministerstva dopravy při přípravě a přijetí regulačních opatření v dopravě za krizového stavu
- Vzory materiálů pro přípravu a přijetí regulačních opatření v dopravě za krizových stavů
- Katalog regulačních opatření v dopravě

Úvod

Úvod

Regulační opatření jsou součástí systému hospodářských opatření pro krizové stavy a odpovědnost za jejich přípravu a realizaci upravuje zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „o HOPKS“).

Regulační opatření obecně slouží ke snížení spotřeby nedostatkových surovin, výrobků a služeb nebo k usměrnění spotřeby a dodávek v souladu s krizovými plány v případech, kdy krizová situace nabývá takového rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou při zajišťování nezbytných dodávek dostatečně účinné. Z toho plyne, že regulační opatření jsou opatření výjimečná, která mohou být za vyhlášeného krizového stavu nařízena jen v případě, že účinku s nimi spojeného nelze dosáhnout jinak a jen na dobu nezbytně nutnou.

Využití regulačních opatření v dopravě vyžaduje úzkou spolupráci v rámci všech úrovní krizového řízení a zároveň dosažení provázanosti přípravných prací a následně koordinovaný postup při jejich realizaci.

Legislativní rámec

Legislativní rámec

ZÁKON č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů

§ 4

System hospodářských opatření pro krizové stavy zahrnuje

- a) systém nouzového hospodářství,
- b) systém hospodářské mobilizace,
- c) použití státních hmotných rezerv,
- d) výstavbu a údržbu infrastruktury,
- e) regulační opatření.**

§ 5

Vláda v systému hospodářských opatření pro krizové stavy rozhoduje o

- a) bezplatném použití státních hmotných rezerv,
- b) použití regulačních opatření,**
- c) použití opatření systému hospodářské mobilizace.

Legislativní rámec

§ 6

(1) Ústřední správní úřad v systému hospodářských opatření pro krizové stavy v okruhu své působnosti

a) vypracovává koncepci hospodářských opatření pro krizové stavy jako součásti koncepce rozvoje svěřeného odvětví,

b) zpracovává plán nezbytných dodávek,

c) uplatňuje požadavky na vytvoření státních hmotných rezerv u Správy státních hmotných rezerv,

d) kontroluje přípravu hospodářských opatření pro krizové stavy u právnických a podnikajících fyzických osob zapojených do systému nouzového hospodářství nebo do systému hospodářské mobilizace a poskytuje potřebné informace o hospodářských opatřeních pro krizové stavy těmto osobám,

e) odpovídá za přípravu činností umožňující uskutečnění regulačních opatření,

f) se podílí na systému dalšího profesního vzdělávání pracovníků správních úřadů a dodavatelů mobilizačních dodávek v oblasti hospodářských opatření pro krizové stavy, který zajišťují státní hmotné rezervy.

Legislativní rámec

(2) Ústřední správní úřad v okruhu své působnosti zajišťuje nezbytnou dodávku,

a) kterou krajský úřad nemůže zajistit v rámci svého správního obvodu,

b) jejíž význam přesahuje správní obvod kraje, nebo

c) jedná-li se o podporu činnosti ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních služeb nebo zdravotnické záchranné služby zřízených v okruhu jeho působnosti.

Legislativní rámec

§ 7

(1) Hejtman kraje (dále jen „hejtman“) zajišťuje připravenost kraje v systému hospodářských opatření pro krizové stavy; ostatní orgány kraje se na této připravenosti podílejí. Za tímto účelem hejtman

- a) řídí a kontroluje přípravu a provedení hospodářských opatření pro krizové stavy,
- b) zajišťuje přidělení zásob pro humanitární pomoc,
- c) nařizuje regulační opatření podle § 21.**

Legislativní rámec

(2) Krajský úřad v systému hospodářských opatření pro krizové stavy

a) zpracovává plán nezbytných dodávek kraje s využitím plánů nezbytných dodávek obcí s rozšířenou působností, jejichž zpracování koordinuje,

b) zabezpečuje nezbytnou dodávku k uspokojení základních životních potřeb obyvatel kraje,

c) zajišťuje činnosti umožňující přijetí regulačních opatření.

(3) Na území hlavního města Prahy plní úkoly krajského úřadu v systému hospodářských opatření pro krizové stavy Magistrát hlavního města Prahy.

Legislativní rámec

DÍL 5

Regulační opatření

§ 20

(1) Regulační opatření slouží ke snížení spotřeby nedostatkových surovin a výrobků a dodávek služeb nebo k usměrnění spotřeby a dodávek v souladu s krizovými plány v případech, kdy krizová situace nabývá takového rozsahu, že běžné ekonomické nástroje nejsou při zajišťování nezbytných dodávek dostatečně účinné.

(2) Regulační opatření mohou být nařízena jen v případě, že účinku s nimi spojeného nelze dosáhnout jinak. Mohou být nařízena jen na nezbytně nutnou dobu. K jejich zrušení musí dojít nejpozději při zrušení krizových stavů.

(3) Pokud na vyhlášený krizový stav bezprostředně navazuje vyhlášení jiného krizového stavu, může orgán oprávněný k vyhlášení krizového stavu rozhodnout o ponechání některých dříve nařízených regulačních opatření v platnosti.

Legislativní rámec

§ 21

(1) Za stavu nebezpečí může hejtman nebo starosta obce s rozšířenou působností v území, pro které byl vyhlášen stav nebezpečí, uložit právnické osobě nebo podnikající fyzické osobě, mající bydliště, sídlo, místo podnikání nebo sídlo organizační složky podniku v příslušném územním obvodu, povinnost

a) dodávat výrobky, práce nebo služby, které jsou předmětem jejich činnosti nebo podnikání, a to v přiměřeném množství,

b) skladovat ve svých prostorách materiál určený pro překonání stavu nebezpečí a odstranění jeho následků nebo toto skladování strpět,

c) přemístit dopravní a mechanizační prostředky, jakož i výrobní nebo provozní prostředky movité povahy a zásoby na určené místo.

Legislativní rámec

(2) Za stavu nebezpečí může hejtman nařídit

a) regulaci prodávaného zboží v obchodní síti a stanovit

1. způsob, jakým bude regulováno množství zboží prodávané spotřebiteli,
2. maximální množství zboží, které lze spotřebiteli prodat,
3. okruh spotřebitelů, kterým budou vybrané položky zboží dodávány přednostně,

b) regulační opatření, kterými se mění způsob řízení a organizace dopravy.

(3) Povinnosti nařízené podle odstavců 1 a 2 jsou krizovými opatřeními podle § 3 odst. 2 krizového zákona.

Legislativní rámec

(4) Náklady spojené s použitím některého regulačního opatření podle odstavce 2 včetně zvýšených nákladů, které by osobě uvedené v odstavci 1 jinak nevznikly, nese správní úřad, který regulační opatření vyhlásil, pokud se s příslušným ústředním správním úřadem o způsobu jejich úhrady nedohodne jinak. O způsobu úhrady může rozhodnout rovněž vláda.

(5) Za nouzového stavu, za stavu ohrožení státu a za válečného stavu může hejtman nebo starosta obce s rozšířenou působností v území, pro které byl vyhlášen krizový stav, nařídit opatření uvedená v odstavcích 1 a 2, pokud již taková opatření nenařídila vláda.

Legislativní rámec

§ 22

(1) Za nouzového stavu může vláda nařízením

a) uložit právnickým a podnikajícím fyzickým osobám povinnost ve stanoveném termínu oznámit vládou určeným správním úřadům aktuální objem zásob ve stanovených druzích materiálu či věcných prostředcích, aktuální údaje o výrobní či provozní kapacitě a disponibilních zdrojích pracovních sil,

b) přijmout opatření, která mohou omezit nebo zakázat obchodování s kótovanými cennými papíry,

c) přijmout opatření, která mohou omezit nebo zakázat provoz v oblasti silniční dopravy, drážní dopravy, letecké činnosti provozované v České republice civilními letadly, provozu na dopravně významné vodní cestě a užívání pozemních komunikací, a stanovit zvláštní podmínky pro provádění ochrany, údržby a obnovy na pozemních komunikacích a celostátní dráze,

Legislativní rámec

d) rozšířit, omezit nebo zakázat distribuci zdravotnických prostředků a léčiv,

e) rozšířit nebo omezit distribuci pitné vody a potravin a stanovit podmínky, za nichž lze změnit organizaci a řízení této distribuce.

(2) Za nouzového stavu může vláda nařízením přijímat také opatření uvedená v § 21 odst. 1 a 2.

§ 23

(1) Za stavu ohrožení státu a válečného stavu může vláda nařízením

a) omezit, zakázat či přikázat vývoz a dovoz vybraných druhů zboží,

b) upravit na stavbách, které určí, průběh stavebních prací včetně jejich přerušení, omezit u vybraných staveb jejich zahajování,

Legislativní rámec

c) na návrh guvernéra České národní banky omezit nebo zakázat nakládání s peněžními prostředky na účtech u osob oprávněných poskytovat platební služby.

(2) Za stavu ohrožení státu a válečného stavu může vláda nařízením přijímat také opatření uvedená v § 21 odst. 1 a 2 a v § 22 odst. 1.

Účel regulačních opatření v dopravě

Účel regulačních opatření v dopravě

Regulační opatření v dopravě jsou v době krizových stavů využitelná pro zabezpečení:

- základní dopravní obslužnosti území,
- uspokojení základních potřeb fyzických osob,
- podpory činnosti ozbrojených sil, ozbrojených bezpečnostních sborů, záchranných sborů, havarijních služeb a zdravotnické záchranné služby,
- funkčnosti systému silniční dopravy,
- funkčnosti systému železniční dopravy,
- funkčnosti systému letecké dopravy,
- funkčnosti systému vodní dopravy.

Regulační opatření v dopravě za krizových stavů lze pro podporu zabezpečení výše uvedených úkolů využít jen na dobu nezbytně nutnou a v případě, že účinků s nimi sjednaného nelze dosáhnout jinak.

Provedení analýzy krizové situace

Provedení analýzy krizové situace

Při rozhodování o regulačních opatřeních v dopravě za krizových stavů je třeba posoudit vzniklou situaci, možnosti řešení krizové situace a výběr regulačních opatření v dopravě.

Přitom je třeba zejména:

- zhodnotit dopady krizové situace na poskytování dopravních potřeb a služeb pro postižené území,
- zvážit dobu trvání krizové situace,
- prověřit stav dopravní sítě vzhledem k osídlení a intenzitě průmyslu,
- zjistit konkrétní technický stav a sjízdnost dopravní infrastruktury,
- ověřit funkčnost dopravních technologií a správnost a úplnost dopravních informací vzhledem k vývoji krizové situace,
- přihlédnout k používaným dopravním prostředkům a jejich technickému stavu vzhledem ke stavu dopravní infrastruktury,
- zohlednit úlohu lidského faktoru jako obsluhy dopravního prostředku nebo jako zdroje informací.

Činnost Ministerstva dopravy při přípravě a přijetí regulačních opatření v dopravě za krizového stavu

Činnost Ministerstva dopravy při přípravě a přijetí regulačních opatření

Požadavek na přijetí regulačního opatření v dopravě předá na Ministerstvo dopravy:

- a) Ústřední krizový štáb,
- b) ústřední správní úřad,
- c) jiný správní úřad v dopravě,
- d) kraj
 - da) cestou Ústředního krizového štábu,
 - db) nebo cestou Ministerstva vnitra,
 - dc) nebo přímo cestou krizového štábu (odboru dopravy) kraje.

Odbor bezpečnostního rozhodne o přidělení požadavku na přijetí regulačních opatření v dopravě odpovědnému útvaru (dle druhu dopravy).

Činnost Ministerstva dopravy při přípravě a přijetí regulačních opatření

Odborný útvar:

- a) připraví materiál ve věci přijetí regulačních opatření v dopravě,
- b) předá materiál součinnostním odborným útvarům ministerstva k připomínkám,
- c) po vypořádání připomínek předá materiál k projednání Krizovému štábu Ministerstva dopravy (dále jen „Krizový štáb MD“) případně poradě ministra.

Krizový štáb MD, případně poradě ministra, projedná návrh na přijetí regulačního opatření v dopravě za krizového stavu.

Činnost Ministerstva dopravy při přípravě a přijetí regulačních opatření

Pokud je přijetí regulačního opatření v kompetenci Ministerstva dopravy nebo jiného správního úřadu v dopravě:

- a) ministr dopravy rozhodne o jeho přijetí,
- b) Odbor bezpečnostní zajistí předání rozhodnutí ministra Ústřednímu krizovému štábu, vykonavatelům a součinnostním orgánům krizového řízení,
- c) odborný útvar ministerstva zajistí zveřejnění regulačního opatření.

Pokud je přijetí regulačního opatření v kompetenci vlády:

- a) ministr dopravy požádá předsedu vlády o zařazení návrhu na přijetí regulačního opatření na jednání vlády a o udělení výjimky z meziresortního připomínkového řízení,
- b) ministr dopravy předloží na jednání vlády návrh nařízení vlády o přijetí regulačního opatření v dopravě za krizového stavu.

Vzory materiálů pro přípravu a přijetí regulačních opatření v dopravě za krizových stavů

Vzorové materiály

Vzor materiálu přípravy a přijetí regulačních opatření v dopravě za krizových stavů Ministerstva dopravy (pro MD)

Obálka pro Krizový štáb MD

Návrh usnesení Krizového štábu MD

Předkládací zpráva pro Krizový štáb MD

Vyhodnocení výsledků vnitřního připomínkového řízení Krizového štábu MD

Vzor materiálu přípravy a přijetí regulačních opatření v dopravě za krizových stavů Ministerstva dopravy (pro vládu)

Obálka pro vládu

Návrh usnesení vlády

Předkládací zpráva pro schůzi vlády

Odůvodnění nařízení vlády k přijetí regulačních opatření

Návrh nařízení vlády k přijetí regulačních opatření

Vzorové materiály

Vzory příloh k nařízení vlády na přijetí regulačních opatření v dopravě

Železniční doprava

Silniční doprava

Silniční hospodářství

Letecká doprava

Vodní doprava

Vzor rozhodnutí hejtmána o přijetí regulačního opatření v dopravě za krizového stavu (pro kraj)

(Vzorové materiály jsou uvedeny na stránkách 47 až 68)

Katalog regulačních opatření v dopravě

Katalog regulačních opatření v dopravě

Katalog obsahuje seznam regulačních opatření a katalogové listy.

První část obsahuje regulační opatření v dopravě, která lze přijmout i mimo krizové stavy.

Druhá část obsahuje ta regulační opatření, která může přijmout vláda a jejich příprava je v kompetenci Ministerstva dopravy.

Třetí část tvoří regulační opatření, jejichž příprava a přijetí jsou v kompetenci krajů.

Podle druhů dopravy je zavedeno následující pořadí: železniční doprava (ŽD), silniční doprava (SD), silniční hospodářství (SH), civilní letecká doprava (CLD), vnitrozemská vodní doprava (VD).

Jednotlivé katalogové listy jsou označeny kódem a názvem opatření. Katalogový list obsahuje důvod pro přijetí regulačního opatření, citaci obecně závazného právního předpisu umožňujícího regulační opatření přijmout a pravděpodobnost jeho přijetí. Stanoven je cíl, jednotlivé činnosti, úkoly a odpovědnost, subjekty spolupracující, subjekty informované, druhy přijatých opatření.

Katalog regulačních opatření v dopravě

Seznam regulačních opatření v dopravě přijímaných i mimo krizové situace s využitím při krizových situacích (katalogové listy č. 1 - 9):

Železniční doprava

- ŽD - 1 Přidělování kapacity dopravní cesty
- ŽD - 2 Přednostní přidělování kapacity dopravní cesty

Silniční hospodářství

- SH - 1 Regulační opatření, kterým se omezuje užívání pozemních komunikací za běžného stavu
- SH - 2 Regulační opatření, kterým se zakazuje užívání pozemních komunikací za běžného stavu

Katalog regulačních opatření v dopravě

Seznam regulačních opatření v dopravě přijímaných i mimo krizové situace s využitím při krizových situacích (katalogové listy č. 1 - 9):

Civilní letecká doprava

- CLD - 1 Zavedení zvl. režimu na letišti pro přidělování volných letištních časů dopravcům
- CLD - 2 Dočasné přerušování provozování letiště nebo jeho části
- CLD - 3 Opatření k regulaci odbavovacích služeb z důvodu zajištění bezpečnosti a z důvodu provozního přetížení letiště
- CLD - 4 Omezení nebo zákaz užívání vzdušného prostoru k létání

Vodní doprava

- VD - 1 Úprava (omezení nebo zastavení) provozu na dopravně významné vodní cestě

Katalog regulačních opatření v dopravě

Seznam regulačních opatření v dopravě za krizových stavů v působnosti Ministerstva dopravy (katalogové listy č. 10 – 25):

Železniční doprava

- ŽD KS - 1 Regulační opatření, kterým se mění způsob organizace a řízení železniční dopravy v České republice
- ŽD KS - 2 Regulační opatření, kterým se omezuje provoz železniční dopravy
- ŽD KS - 3 Regulační opatření, kterým se zakazuje provoz železniční dopravy
- ŽD KS - 4 Regulační opatření, kterým se stanoví zvláštní podmínky pro provádění ochrany, údržby a obnovy na celostátní dráze

Katalog regulačních opatření v dopravě

Silniční doprava

- SD KS - 1 Regulační opatření, kterým se mění způsob řízení a organizace silniční dopravy v České republice
- SD KS - 2 Regulační opatření, kterým se omezuje provoz silniční dopravy
- SD KS - 3 Regulační opatření, kterým se zakazuje provoz silniční dopravy

Silniční hospodářství

- SH KS - 1 Regulační opatření, kterým se omezuje užívání pozemních komunikací
- SH KS - 2 Regulační opatření, kterým se zakazuje užívání pozemních komunikací
- SH KS - 3 Regulační opatření, kterým se stanoví zvláštní podmínky pro provádění ochrany, údržby a obnovy na pozemních komunikacích

Katalog regulačních opatření v dopravě

Civilní letecká doprava

- CLD KS - 1 Regulační opatření, kterým se mění způsob řízení a organizace civilní letecké dopravy v České republice
- CLD KS - 2 Regulační opatření, kterým se omezuje letecká činnost provozovaná v České republice civilními letadly
- CLD KS - 3 Regulační opatření, kterým se zakazuje letecká činnost provozovaná v České republice civilními letadly

Vodní doprava

- VD KS - 1 Regulační opatření, kterým se mění způsob řízení a organizace vodní dopravy v České republice
- VD KS - 2 Regulační opatření, kterým se omezuje provoz na dopravně významné vodní cestě
- VD KS - 3 Regulační opatření, kterým se zakazuje provoz na dopravně významné vodní cestě

Katalog regulačních opatření v dopravě

Seznam regulačních opatření v dopravě za krizových stavů v působnosti krajů (katalogový list č. 26):

Silniční doprava

- SD - KS - KU1 Regulační opatření, kterým se reguluje dopravní obsluha území veřejnou linkovou autobusovou dopravou

(Vzorové materiály jsou uvedeny na stránkách 21 až 46)